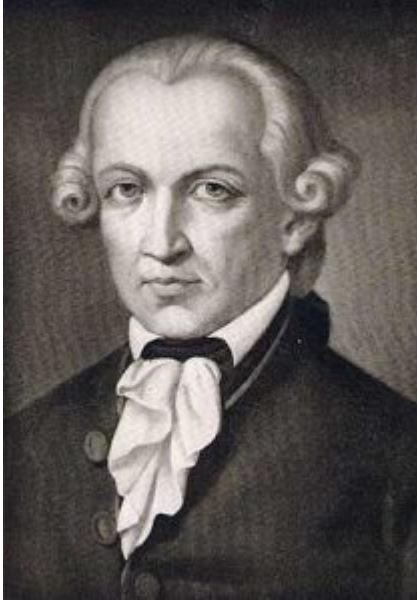

IMMANUEL KANT: ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ

KANT (1724–1804) – Αναζητώντας τη βεβαιότητα της ύπαρξης

§1 – Με τον τρόπο που έζησε τη ζωή του και με την απaráμιλλη **αφοσίωσή του στη μελέτη** ο Καντ κατόρθωσε να δημιουργήσει ένα έργο, που **επηρέασε καθοριστικά** τη μετέπειτα φιλοσοφική σκέψη. Η **επανάσταση** που επέφερε στη φιλοσοφία της γνώσης του επέτρεψε να θέσει στο επίκεντρο του στοχασμού **το γνωρίζον υποκείμενο έναντι του γνωστικού αντικειμένου**. Αναλόγως επιχείρησε να κατανοήσει **τον άνθρωπο και την ύπαρξή του**, σε πρακτικό επίπεδο, στη βάση **μιας ηθικότητας** που έχει πάρει οριστικό διαζύγιο από την επιδίωξη **εγωιστικών συμφερόντων**.

---

§2 – Έχοντας επίγνωση ο φιλόσοφος ότι ο άνθρωπος είναι ένα **δημιούργημα της φύσης** που διακρίνεται για την **ιδιοτέλειά του και τα πάθη του**, αλλά και για το **πάθος του** όχι υποχρεωτικά με αρνητικό νόημα, επενδύει κατά κύριο λόγο στη **λογική ικανότητα** του ανθρώπινου όντος. Ως **έλλογο ον**, το τελευταίο τούτο **φέρει μέσα του τον ηθικό νόμο**, που μπορεί να καθορίζει τη βούλησή του και να τη στρέφει προς την **ενέργεια του καλού**,

του αγαθού, δηλαδή να την καθιστά **αγαθή βούληση**. Από εδώ αντλούσε τη βεβαιότητα ο Καντ για να υποστηρίξει ότι δύο πράγματα μπορούν να συγκινήσουν την ψυχή του: **ο έναστρος ουρανός πάνω του και η δύναμη του ηθικού νόμου που αναγνωρίζει μέσα του**.

§3 – Τι ήθελε να υπαινιχθεί με τη ρήση αυτή ο φιλόσοφος; Πώς μόνο **αυτές οι δύο βεβαιότητες** υπάρχουν που μπορούν να **συνέχουν την ύπαρξη του ανθρώπου** και να κατευθύνουν την (αγαθή του) βούληση. Όσο πιο συστηματικά και εντατικά **ασχολείται η σκέψη** με αυτές τις βεβαιότητες, τόσο **ο άνθρωπος συνειδητοποιεί την αξία τους αλλά και την αξία του**. Εκ πρώτης όψεως, ο έναστρος ουρανός είναι μια έννοια αντίθετη σε σχέση με τον ηθικό νόμο: ως συμβολική έκφραση του σύμπαντος, αυτός **είναι απέραντος** και δημιουργεί μια **αίσθηση ασημαντότητας** στον άνθρωπο. Συγχρόνως όμως λειτουργεί ως μια **ορατή πραγματικότητα** που μιλάει στη συνείδηση του ανθρώπου: του υπαγορεύει να συγκεντρώνεται στον εαυτό του και να ενεργεί προς τα έξω με βάση την επιταγή του ηθικού νόμου που φέρει μέσα του.

§4 – Εάν λοιπόν ο έναστρος ουρανός συμβολίζει την **απεραντοσύνη της φύσης και τον αιώνιο χαρακτήρα του χρόνου**, ο ηθικός νόμος δίνει νόημα και υπόσταση στην **προσωπικότητα του ανθρώπου**. Υποδηλώνει την **αναγκαιότητα του ηθικώς ενεργείν**. Η αναγκαιότητα τούτη **δεν είναι τυχαία ή τυφλή**, όπως μπορεί να είναι εκείνη που εκπορεύεται από την απεραντοσύνη της φύσης και την οποία ο άνθρωπος δεν είναι σε θέση να ελέγξει, αλλά μια **καθολική**. Από εδώ προκύπτει και μια άλλη σημασία για την ανθρώπινη ύπαρξη. Απέναντι στη φύση ο άνθρωπος λογίζεται, αλλά και ο ίδιος αισθάνεται αδύναμος, περιορισμένος. Δυνάμει όμως του ηθικού νόμου και σε σχέση με αυτόν ανυψώνεται σε ένα ον που διαθέτει άπειρες δυνατότητες.

§5 – Αυτό το ηθικό ον, **με βάση την καθαρότητα και κριτική ικανότητα του Λόγου του και όχι πια εξαρτημένο από θεολογικές εντολές**, συνειδητοποιεί τη μοναδικότητά του, **αναπτύσσει στο έπακρο τις εγκόσμιες αξίες του**, καλλιεργεί τη **βεβαιότητα της**

ύπαρξής του με το να εκλογικεύει τις πράξεις του, να διαφοροποιείται από τη ζωή των ζώων και να διαμορφώνει ελεύθερα την προσωπικότητά του. Έτσι, αν και ερχόμαστε στον κόσμο, χωρίς να έχουμε ερωτηθεί, εν τούτοις μπορούμε να **διεκδικούμε την ελευθερία μας** και να πράττουμε ως απόλυτοι νομοθέτες του αγαθού, του δικαίου, της ισότητας κ.λπ. Το έργο μιας τέτοιας βούλησης υπερβαίνει τα όρια του περατού, του εφήμερου και προορίζει πάντοτε τον άνθρωπο για το απέραντο καλό.

Πηγή: hegel-platon.blogspot.gr

Φωτό: wikipedia